

Zajednica Arka: jedinstvo u različitostima

Osnivanje i poslanje Arke

Arka je utemeljena na krhkosti kako Raphaëla Simija i Philippea Seuxa, dviju osoba s intelektualnim teškoćama, tako i Jean-a Vaniera i dominikanca o. Thomasa Philippea, njegovog nekadašnjeg profesora i tada već duhovnika. Raphaëla i Philippea Jean Vanier je susreo u jednoj od tada najvećih europskih psihijatrijskih bolnica, u kojoj je živjelo nekoliko tisuća ljudi u gotovo neljudskim uvjetima. Kupio je manju obiteljsku kuću u selu Trosly-Breuil na sjeveru Francuske i pozvao ih da dođu s njim živjeti. Zajednicu je nazvao »Arka« (*l'Arche*) vođen željom da slijedi Isusa putem evanđelja u zajednici siromaha. Bila je 1964. godina.

Vrlo brzo ljudi su mu počeli pomagati i Arka je polako rasla. Pattenja, odnosno potrebe osoba s intelektualnim teškoćama u kojima je prebivao Božji poziv, kamen su temeljac svake zajednice. Danas Arka obuhvaća 132 zajednice u 35 zemalja na svim kontinentima. Ujedinjene su oko zajedničke povelje u Međunarodnu federaciju. U njihovom srcu je zajednički život osoba s intelektualnim teškoćama i onih bez njih, koje s povjerenjem u Boga dijele radosti i teškoće života u zajednici. Važno je naglasiti da osobe bez intelektualnih teškoća zajednicu tvore zajedno s osobama s intelektualnim teškoćama, a ne za njih. U mnogim zemljama, među kojima je i Hrvatska, priprema se osnivanje novih zajednica.

Prve zajednice nastale su u katoličkoj tradiciji. »Neke naše zajednice postale su višekonfesionalne i višereligijske jer nas je Bog pozvao prihvatići osobe različitih vjerskih tradicija koje su bile ostavljene, izgubljene, u patnji i potrebi. Bile su žedne čovjeka i pripadanja zajednicu. One nas pozivaju da siđemo s prijestolja naših ideja i navika da bismo mogli čuti njihovu žed za produbljivanjem vjerske tradicije kojoj oni pripadaju. Istodobno nas potiču produbljivati vjeru kojoj sami pripadamo.«¹ Svaki član pozvan je rasti i ukorjenjivati se u vlastitoj tradiciji vjere. Svojom jednostavnosću osobe s intelektualnim teškoćama Božje su orude jedinstva jer okupljaju osobe različitih vjerskih pripadnosti oko zajedničkog stola patnje i radosti.

Neke zajednice integrirane su u velike gradove poput Kalkute, Meksika, Londona, dok se druge nalaze u seoskim sredinama, a većina ih prihvataća odrasle osobe s intelektualnim teškoćama. U pojedinim slučajevima Arka

1 Jean VANIER, *Entrer dans le mystère de Jésus. Une lecture de l'Évangile de Jean*, Ottawa, Novalis/Université Saint-Paul 2005., str. 224.

pruža podršku i osobama koje žele i mogu živjeti samostalno. Prati ih i potiče njihovo uključivanje u lokalnu zajednicu kako ne bi ostali usamljeni individualci koji dobro samostalno »funkcioniraju«. U nekim zemljama, uz svoj svakodnevni život, osobe s intelektualnim teškoćama i asistenti zajedno se zalažu za poboljšanje kvalitete života osoba koje žive u institucijama i psihiatrijskim bolnicama unoseći u njih preobražavajuće vrijednosti zajedništva.

»Arka nije rješenje već znak da istinski čovječno društvo treba biti utemeljeno na prihvatanju i poštivanju najmanjih i najslabijih.«² Zajednice Arke »rješenje« su samo za mali broj osoba s intelektualnim teškoćama, a potrebe su velike. U siromašnim zemljama poput Haitija ili Sirije, Arka želi biti solidarna s brojnim obiteljima koje imaju osobe s intelektualnim teškoćama u vlastitom domu. Zajedno sa stručnjacima različitih profila koje okuplja, prati ih i pruža im podršku u svakodnevnom životu. Tako, na primjer, u Damasku Arka povezuje šиру lokalnu zajednicu, ravnatelje škola, administrativni sustav, policiju, skaute, pokrete mladih, sportske klubove... s ciljem suradnje u zajedničkom nastojanju uključivanja osoba s intelektualnim teškoćama u Crkvu i društvo. Taj rad koordinira zajednica Arka, a u njemu ravnopravno sudjeluju i osobe s intelektualnim teškoćama.

Kada je jednom prilikom Jean Vanier upitao osobe s intelektualnim teškoćama s kojima živi što bi voljele da se u jednoj knjizi napiše o Arci, Jean-Claude je rekao: »U Arci sam već 25 godina. Moja mama je mislila da će ovdje biti sretniji. Arka je moja prava obitelj.« Na njegove riječi netko se nadovezao rekavši: »Govorite o našim slavljkima, imamo puno slavlja i rođendana!« Drugi su dodali: »Arka je moj dom, ona je moje mjesto.« Marc, talentirani umjetnik skriven iza svoje lule rekao je: »Pišite o našoj tjeskobi, ali i o našim nadama.«³

Život u Arci nije izlijeo njihov hendikep, niti im je uklonio patnju. Ove osobe dobro znaju što znači biti odbačen, sam, u tjeskobi zbog koje ne samo da ponekad ne mogu spavati već su mnogi u jednom trenutku poželjeli i umrijeti. Njezino postojanje može biti nepodnošljivo i gušiti svaku želju za životom. Jean Vanier često govori kako ga je upravo patnja tih ljudi potaknula da »učini nešto« za njih.

Angažman brojnih asistenata koji na kraće ili duže vrijeme, a neki i doživotno, ostaju u Arci počiva na istom kamenu temeljcu, odnosno, susretu u kojem je jedna od osoba s hendikepom dodirnula njihovo srce utirući put Božjeg poziva. »Prihvatiti osobe koje su zbog svojih poteškoća odbačene, vratiti im dostojanstvo i ljepotu našim gestama, pogledom,

2 Povelja I, 2, 4, Cap Rouge, 1993.

3 Usp. Kathryn SPINK, *Jean Vanier et l'aventure de l'Arche*, Ottawa, Novalis/Université Saint-Paul 2007., str. 231.

vratiti im poslanje unutar društva pa i Crkve, znači ići protiv današnje kulture i mentaliteta koji ih vidi kao promašaj kojeg treba eliminirati. Ući s njima u odnos prijateljstva, vjernosti i saveza istodobno je lijepo i zahtjevno iskustvo. Osobe s intelektualnim teškoćama nas pojednostavljaju, bude našu nježnost i sućut, ali nas i smetaju jer dodiruju u nama strah, tjeskobu, naš otpor i nasilje. Svojim potrebama dodiruju naše granice i ranjenost te postajemo svjesni onoga što bismo željeli biti i što doista jesmo. Naš život u Arci utemeljen je na ovom iskustvu vlastite potrebe da budemo prihvaćeni, voljeni i nošeni u svojoj krhkosti i ograničenosti. Osobe s intelektualnim teškoćama otkrivaju nam da smo dionici istog čovještva.«⁴

Nakon 40 godina postojanja, Arka se našla pred izazovom kako živjeti svoje poslanje u sadašnjem trenutku koje se toliko razlikuje od vremena kada je Arka nastala. Tijekom tri godine svi su članovi zajednica, od osoba s intelektualnim teškoćama pa nadalje, sudjelovali u procesu razlučivanja vlastite karizme sagledavajući svoju povijest kako osobnu tako i zajednicu, krhkost u njezinu življenju te dar poslanja u sadašnjem trenutku. Taj proces plod je suradnje s isusovačkim duhovnim centrom u Belgiji (Centre spirituelle »La Pairelle«, Namur) koji se u svom apostolatu bavi i primjenom duhovnih vježbi sv. Ignacija na život grupe, odnosno zajednice.⁵ Trogodišnje razdoblje zajedničkog promišljanja, slušanja i molitve rezultiralo je donošenjem Izjave o identitetu i poslanju (*Énoncés d'identité et de mission*) svih zajednica bez obzira na kulturološke i religiozne specifičnosti njihova postojanja. Izjava, među ostalim, o poslanju Arke kaže:

»Bez obzira imamo li intelektualne teškoće ili ne, živimo u zajednicama koje su povezane u međunarodnu federaciju. Uzajamni odnosi i povjerenje u Boga u srcu su našeg života. Vjerujemo u jedinstvenu vrijednost svake osobe i našu potrebu jednih za drugima. Naše poslanje je:

- omogućiti da se upozna dar osoba s intelektualnim teškoćama koji se otkriva u uzajamnim odnosima, izvorima preobrazbe;
- razvijati zajedničarsko okruženje u skladu s potrebama naših članova koje se stalno mijenjaju, ostajući vjerni utemeljiteljskim vrijednostima naše povijesti;
- djelovati u našim kulturama i zajedno izgradivati što čovječnije društvo.«⁶

4 Claire de MIRIBEL, *L'Arche et l'Église*, Distribution L'Arche-La Ferme, 1997., str. 12.

5 Usp. Michel BAQ, Jean CHARLIER et l'équipe ESDAC, *Pratique du discernement en commun*, Namur-Paris, Éditions Fidélité 2006.

6 Vidi: www.larche.org (posjećeno 15. siječnja 2008.).

Život u Arci

U Arci osobe s intelektualnim teškoćama i osobe bez njih žive u zajednicama koje imaju jedan ili više domova obiteljskog tipa u kojima živi nekoliko (najčešće 5-7) osoba s intelektualnim teškoćama s asistentima koji su odlučili kraće ili duže vrijeme boraviti u Arci. Postoje različiti kriteriji prema kojima se osobe s intelektualnim teškoćama primaju u zajednicu, no konkretne životne situacije igraju važnu ulogu jer Arka prvenstveno ide u susret onima koji su u najvećoj potrebi.

Svaka osoba s intelektualnim teškoćama najprije dolazi na probno razdoblje, uglavnom od nekoliko mjeseci, tijekom kojih se procjenjuje njena prilagodba te odgovara li zajednica njenim realnim potrebama. Osobe s intelektualnim teškoćama pa i s onim najtežim oblicima, sudjeluju u donošenju odluka koje se odnose na njih, ali i na život cjelokupne zajednice. Koliko god je život u zajednici lijep, istodobno je i vrlo zahtjevan. Zbog toga osobe moraju imati mogućnost izbora. Njihova početna želja za dolaskom u zajednicu provjerava se i prati kako bi doista slobodno mogle odabrat, a onda i izreći svoj pristanak. Neke od njih se nakon probnog razdoblja vraćaju u sredinu iz koje su došle jer usprkos potrebi za smještajem, prijelaz s prijašnjeg načina života na novi nadilazi njihove mogućnosti prilagodbe.

U trenutku kada se i u našem društvu mnogo govori o procesu deinstitucionalizacije, pojedinim osobama s intelektualnim teškoćama dugotrajan život u instituciji postao je ipak jedina sigurnost koju imaju i zbog toga je ne žele napustiti. Neke bi takva promjena mogla posve destabilizirati. Isključivo naglašavanje potrebe za samostalnošću i individualizmom može postati ideologija koja negira temeljnu ljudsku potrebu za pomoći, odnosno za drugom osobom. Kao da se time na neki način ipak želi »ozdraviti« one koji su u potrebi, često smo svjedoci postupaka koji otprilike govore »sve će ti dati, samo da ne čujem tvoju patnju«.

Arka je nastala u periodu kada su svi željeli biti u nekoj vrsti zajednice. Danas smo svjedoci slabljenja svakog oblika pripadanja, što osobu ostavlja samu i u tjeskobi. Ne usuđujemo se biti ovisni jedni o drugima niti vjerovati da zajednica doista može biti mjesto našeg rasta. Osobe s intelektualnim teškoćama živi su podsjetnik da ne možemo sami i da trebamo jedni druge.

Sastavni dio zajednice su i obitelji čija djeca nemaju intelektualnih teškoća. One žive u svojim obiteljskim kućama u blizini i sudjeluju u njezinu životu u skladu s vlastitim mogućnostima: primaju pojedine članove u svoj dom na objed, vikend, dolaze u posjete, sudjeluju u slavlјima, duhovnom životu zajednice... Članovi obitelji mogu biti i zaposleni u Arci kao na primjer radni asistenti, medicinski, administrativni ili drugi dje-

latnici. Njihova prisutnost pravo je blago jer zbog česte izmjene asistenata koji stanuju s osobama s intelektualnim teškoćama, pružaju određenu sigurnost i zajedno s njima čuvaju tradiciju zajednice. Osobe s intelektualnim teškoćama često trpe što ne mogu zasnovati vlastitu obitelj. Za njih je veliko bogatstvo biti u dodiru s djecom uz koju sazrijevaju u osjećaju odgovornosti i vlastite zrelosti.

»Živjeti Arku, a ne samo iskusiti život u njoj je pronalaziti svakog jutra zgužvani tepih u kupaonici, ili na kraju dana susresti osobu koja vas je cijelo vrijeme ignorirala i dolazi vam u susret baš kada ste vi počeli drijemati, to je i priprava dijetetskih obroka te slaganje lijekova za osobe s intelektualnim teškoćama, pranja mrlja na odjeći osobe koja je izgubila kontrolu nad svojim rukama za vrijeme jela, divljenje ne samo čokoladi već i sjajnom papiru u kojeg je umotana, pridržati nekog za vrijeme epileptičkog napada, biti svjedok nekontroliranog izljeva suza kao i ljutnje... Sve je to Arka baš kao i razbijene čaše ili komad namještaja koji govore o manje vidljivoj slomljenosti tolikih srca.«⁷

Osobe, često mlađi ljudi, koji kao asistenti dođu u Arku, nakon početne formacije ostaju u zajednici određeno vrijeme, bilo da se radi o nekoliko dana, mjeseci ili godina. Nastavljaju svoj put drugdje, u skladu s vlastitim odlukama i pozivom. Mnogi od njih svjedoče da ih je boravak u Arci trajno promijenio i obogatio kao osobe. Neki Arku prepoznaju kao svoj poziv dragovoljno odabirući savez sa siromahom i život u celibatu kao posvemašnje darivanje vlastita života. »Arku smo uvjek iznova pozvani izabirati jer naša ljudska usmjerenošć prema onome što je na vrhu društvene ljestvice, prema bogatstvu i moći duboko je upisana u sve nas. Sjesti za stol siromaha, onih najmanjih među nama, suprotno je prirodnim nagnućima naše naravi, a Isus nas upravo na to poziva.«⁸

Zajednica nastoji pružiti odgovarajuću stručnu podršku osobama s intelektualnim teškoćama kao i asistentima da mogu zdravo živjeti svu zahtjevnost takvog života. Kako bi to bilo moguće, potrebna je pomoć stručnjaka različitih profila: psihologa, psihijatra, liječnika različitih specijalnosti, rehabilitatora, socijalnih radnika...

U većini slučajeva Arka ima vlastite zaštitne radionice. One su radno mjesto osoba s intelektualnim teškoćama koje žive u zajednici kao i određenog broja osoba koje žive u blizini sa svojim roditeljima. Rad je za njih, kao i svima drugima, izvor dostojanstva i povlašteno sredstvo uključivanja u društvo. Neke su radionice proizvodnog tipa: izrađuju

⁷ Kathryn SPINK, *nav. dj.*, str. 211.

⁸ Claire de MIRIBEL, *nav. dj.*

proizvode od keramike, obrađuju drvo prema narudžbama, održavaju zelene površine, uzgajaju povrće, rade u kuhinji... Cilj im je ostvarenje osobe i njenih darova kroz aktivnosti koje odabire prema vlastitim željama i sposobnostima, a ne produktivnost rada. Ovisno o situaciji u zajednici i zemlji u kojoj žive, za svoj rad dobivaju plaću s kojom mogu, u skladu sa svojim sposobnostima, samostalno raspolagati. Ponekad se taj rad može odvijati i na otvorenom tržištu rada. Osobe s težim oblicima oštećenja uključene su u radionice terapeutskog tipa.

»Biti zagrljen, nahranjen, okupan i njegovani, poštovan i voljen, biti priznat, imati poziv, životni cilj, prijatelje, raditi, radovati se, rasti u povjerenju, nadati se i slaviti... čežnje su srca koje Arka prepoznaje i želi na njih odgovoriti.«⁹ Arka vjeruje da se osoba ostvaruje kroz prijateljstvo, ljubav, odnose s obitelji i okolinom koja je okružuje. Oni joj omogućavaju da raste i da se ostvaruje kroz život s drugima, te da svojim radom i u međusobnoj ljubavi ulazi u život zajedništva s Bogom.

Uzajamni odnosi – izvori preobrazbe¹⁰

»Biti preobražen« lijepo zvuči. Netko bi rekao da živimo s anđelima ili da smo to i sami postali! Nedavno nam je majka jednog našeg prijatelja s intelektualnim teškoćama rekla kako joj se čini da se riječi poput »više smo dobili nego što smo dali« ponekad olako ili napamet izgovaraju. Ne smijemo idealizirati, moramo biti svjesni da osobe s intelektualnim teškoćama jesu hendikepirane! Nikada neće ozdraviti od svog hendikepa niti ga mogu, za razliku od drugih, kompenzirati nekim drugim sposobnostima jer su i u njima »zakinute«.

Istina je da jedna od prvih stvari koje otkrivamo živeći u Arci jest da je osoba s intelektualnim teškoćama na poseban način sposobna za istinske odnose s drugim osobama. Odnosi su poput živog tkiva zajednice – mjesto kušnje i zajedništva. Osobe s intelektualnim teškoćama su često prve koje nas traže i dolaze nam u susret. Bude našu osobu koja se skriva iza zidova moći, kontrole i sposobnosti. Ali živjeti s njima dan za danom, ili jednostavno »biti s njima« vrlo je zahtjevno. Teško nam je prihvati vlastitu nemoć pred osobom koja jedva da i govori, čije nas geste, glasanje ili tjeskobna vikanja plaše i odbijaju, a još je teže što ih ne možemo promijeniti! Nismo gospodari druge osobe ni odnosa koji gradimo iako joj želimo »činiti dobro«.

9 David F. FORD, *Quelle est la sagesse de l'Arche?*, Documentation L'Arche-La Ferme, 2001., str. 4.

10 Osobno svjedočanstvo autorica.

U jednom tekstu o antropološkoj dimenziji Arke piše: »U Arci otkrivamo da tjeskobe koje nas najviše paraliziraju imaju svoj korijen u našim odnosima s drugima baš kao i strah i slomljena slika sebe. Susret s vlastitom nemoći početak je ove preobrazbe, jer ulazimo u odnos sa samima sobom, s tamnom stranom naše osobe koju smo sami pozvani susresti i zagrliti. Tek tada možemo ići u susret slabosti drugoga – ne da bismo ga mijenjali već učili prihvaćati ono što je nepromjenjivo.«¹¹

Kao što govori majka ovog našeg prijatelja, ta je preobrazba mučan proces koji traži puno strpljenja sa samim sobom, put kojim uvijek iznova nastavljamo hoditi. Vrlo često su osobe s intelektualnim teškoćama s kojima živimo također i prve koje nas prihvaćaju i vole u našoj tami. Iako su je dobro upoznale i osjetile, svojim povjerenjem i gestama kojima nam otkrivaju da nas vole, kao da je nadilaze ili svoj pogled uzdižu iznad nje. Ovo iskustvo ljubavi je oslobođajuće jer nas izvodi iz ponora našeg bića i otkriva svu ljepotu naše osobe, a podjednako ga žive i osobe s intelektualnim teškoćama. U tome je terapija, ili pedagogija Arke: uz sve rehabilitacijske postupke, medikamentoznu terapiju i druge oblike podrške koje im pružamo, pod istim krovom pod kojim živimo tražimo načine kojima ćemo im reći da su dragocjeni i važni. Stoga je dimenzija pratnje temeljna u našem životu zajednice. Ne smijemo se umarati vjerovati u drugoga!

U tom smislu, potresno je sljedeće svjedočanstvo: »Nikada ne možete objasniti zašto nekoga volite, ali ta je ljubav bila toliko čista jer nije ovisila o pomoći koju sam pružala Edith (osoba s intelektualnim teškoćama) ili zato što me je ona trebala. Iskusivši takav oblik čiste ljubavi, otkrila sam da sam mogla zaboraviti da je hendikepirana. Obje smo se voljele šaliti, pa smo se znale zajedno smijati do suza. To iskustvo promijenilo je moj život. Ako sam ja sa svom svojom krhkoscu mogla voljeti Edith, onda je sigurno i Bog mora voljeti. A ako pak voli osobe poput nje, onda može voljeti i mene. To iskustvo oslobođilo je moju osobu. Edith nije važno jeste li kraljica Engleske ili beskućnik s ulice, ona traži vašu osobu.«¹²

Antropologija mira i slabosti

Jean Vanier voli reći da će antropologija XXI. stoljeća biti antropologija mira.¹³ Spoznaja koju o ljudskoj osobi otkrivamo u Arci nije rezervirana

11 Anthropologie, Documentation L'Arche International, 2006., str. 18.

12 Kathryn SPINK, nav. dj., str. 218.

13 Usp. Jean VANIER, Pronaći mir, Zagreb, Kršćanska sadašnjost 2007.

samo za neke. Iako isprepletena na kršćanskim temeljima, ona je univerzalna i zahvaća realnost svakog čovjeka, kao što potvrđuju sami članovi zajednica Arke koji dolaze iz različitih kulturnih i religioznih sredina. Ova vizija ljudske osobe poziva na promišljanje i ulazak u dijalog sa svijetom i različitim kulturama polazeći od zajedničkog temelja, a to je iskustvo međuljudskih odnosa, ljudske slabosti, tjeskobe i zajedništva. Jer biti u dodiru sa svojom ranjivošću, čini nas čovječnjima.

U Arci se otkriva da nesposobnost, slabost i ranjivost ne umanjuju čovjekovu vrijednost kao osobe. Arka želi omogućiti osobi s hendikepom da govori o sebi u prvom licu te stvarati prostor gdje će ona moći izraziti vlastite riječi i reći tko je. Dati riječ osobi s hendikepom, dio je poslanja Arke.

Jedno od obilježja ljudske osobe je njena sposobnost uloženja u odnos s drugima. Kolike li su osobe, pa i one za koje se činilo da vegetiraju, znale potaknuti duboka prijateljstva! O plodnosti takvog života možda najsnaznije govore trenuci kada se prilikom smrti jedne od osoba s intelektualnim teškoćama u zajednici okupljaju asistenti sa svih strana svijeta kako bi zahvalili za sve što su od nje primili. Dugi niz godina u kojima je, ne bez sumnji i borbe, trebalo vjerovati da iza jednog deformiranog tijela, često puta neshvatljivih gesti i ponašanja postoji osoba, pronalaze smisao u plodnosti i zrelosti života koji je tolike ljude pozvao na put istine i zajedništva sa samima sobom prije svega. »Iako ljudsko biće u svojoj biti ostaje isto, svijet i ljudske potrebe su se promijenile, kao i odgovori koji im se nude. Individualizam i osobna sloboda zarobili su važnost pripadanja grupi. Rađa se želja za nadmetanjem u kojem tek neki uspijevaju, a brojni su oni koji gube. Koja je to nova antropologija koja odgovara našem vremenu? Prethodne su počivale na snazi. Mi vjerujemo da je to ona koja uključuje slabost kao sastavni dio puta ljudskog sazrijevanja utirući put miru.«¹⁴

Arka u Hrvatskoj: Udruga Korablja

Osnivanje zajednice Arka u Hrvatskoj dugogodišnja je želja brojnih članova zajednica Vjera i svjetlo, kao i mnogih drugih. Neke je ona odvela u druge zajednice Arke u kojima su boravili određeno vrijeme ili još uvijek tamo žive, dok su drugi nastavili živjeti te vrijednosti u svom svakodnevnom životu. Nekoliko godina manja grupa osoba se sastaje, propituje i moli na tu nakanu. Ovaj hod doveo nas je do odluke o osnivanju udruge Korablja koja je i službeno registrirana u lipnju prošle godine.

14 Anthropologie, str. 36-37.

Kao što smo već naveli, zajednicu Arka tvorimo zajedno s osobama s intelektualnim teškoćama, a ne za njih. Stoga zajedno s njima i onima koji su im blizu, tražimo način na koji ona može zaživjeti u našem društvu i Crkvi, svjesni da su se prilike u kojima se Arka osnivala bitno promijenile i da se njezina karizma može živjeti na različite načine. U suradnji s Međunarodnom federacijom Arka tragamo za modelom zajednice i njezinim strukturama koje će utjelovljivati evandeoske vrijednosti, vrijednosti zajednice Arka, i istovremeno odgovarati konkretnim potrebama osoba s intelektualnim teškoćama, naše Crkve i društva.

Propitujemo i slušamo što nam govore osobe s intelektualnim teškoćama koje žive u svojim obiteljima ili su smještene u neke od naših institucija, koje su njihove potrebe, kako se zajedništvo živi i izriče u našoj sredini, te na koji način one mogu biti izvor preobrazbe u našem društvu i Crkvi. Odgovore tražimo u susretima s osobama s intelektualnim teškoćama, njihovim roditeljima, stručnjacima, vjernicima, duhovnicima... Stoga koristimo i ovu priliku da pozovemo i druge da nam svojim razmišljanjima i prijedlozima pomognu u našem traženju.

Pozivi pojedinih profesora s teološkog, edukacijsko-rehabilitacijskog i filozofskog fakulteta da na njihovim predavanjima progovorimo o Arci, potiču nas da zajedno pronalazimo načine susretanja pa i zajedničkog oblika života jakih i slabih i to ne samo na osobnoj razini. Možemo li davati prednost uzajamnim odnosima i preobražavajućoj snazi zajedništva temeljenog na našoj potrebi jednih za drugima?

Završavamo s Vanierovim riječima: »Nedavno mi je jedan biskup rekao: 'Vi ste u Arci ostvarili jednu kopernikansku revoluciju: Sve do sada se govorilo da treba činiti dobro siromasima. A vi pak govorite da ti siromasi vama dobro čine.' Oni kojima pomažemo doista pomažu nama i preobražavaju nas iako toga nisu svjesni. Pozivaju nas i bude ono najdragocjenije u nama – našu sućut.«¹⁵

Biljana Acan i Ljilja Ivanković

15 Jean VANIER, *nav. dj.*, str. 177.